

Milada BLAHOUTOVÁ, *Územní a populační vývoj vesnice Lštění od poloviny 18. století do současnosti*, České Budějovice 2015, (bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 89 s. včetně příloh.

Posudek vedoucí bakalářské práce

Již delší čas prožívá jistou renesanci zkoumání vesnického prostředí a jeho vývoje a specifík, ať jde o dějiny jednotlivých obcí, o jejich obyvatelstvo, o vývoj intravilánu, ekologické proměny krajiny nebo o jiné úhly pohledu. Mezi badatele, kteří se zaměřili na územní vývoj vsí a na s ním spojené populační proměny, se svou bakalářskou prací připojila také Milada Blahoutová, která se věnovala proměnám pošumavské vesnice Lštění na Vimpersku v průběhu posledních čtyř století.

V stručném úvodním vstupu (s. 8) autorka nejprve objasňuje svůj badatelský záměr a seznamuje s archivními a také s tištěnými prameny, které využila pro jeho naplnění. Poněkud nepochopitelně však za úvod zařadila seznam použitých zkratk (s. 9), který patří do zcela jiného oddílu bakalářské práce.

První kapitola je kompilativního charakteru (s. 10–12). Autorka se zde zaměřila na krátký přehled historického vývoje vesnice Lštění a na nejvýznamnější události, které jej určovaly. Osvětlnila nejprve vývoj názvu vsi (náš významný toponomastik se ovšem jmenuje Antonín Profous, pozn. 1 na s. 10) a poté se věnovala základním údajům o dějinách obce od první pramenné zmínky, přes její územní příslušnost v jednotlivých obdobích, až po současný stav podle posledního oficiálního sčítání lidu.

Vlastní jádro práce Milady Blahoutové představují následující dvě kapitoly. Druhá kapitola (s. 13–47), nazvaná „*Obyvatelstvo obce Lštění v letech 1750 až 2011 a jeho populační obměna*“, je rozčleněna do několika podkapitol. První z nich je kompilativní (s. 13–22) a zaměřuje se na použitou metodu zkoumání historické populace ve Lštění a na vývoj této metody od jejího vzniku v 17. století do současnosti, dále institucím zaměřeným na tuto problematiku a také pramenům pro demografické studium. Další podkapitola (s. 22–47) se již orientuje konkrétně na populační vývoj ve Lštění ve studovaném období a vychází z autorčina vlastního pramenného výzkumu. Autorka v této části práce použila chronologické členění na kratší časové úseky po půl století. V každém pododdílu pak nejprve zařazuje stručný historický přehled (který zde podle mého názoru nebyl nezbytný) a celkovou charakteristiku období, o kterém píše, v níž přibližuje také dochované prameny, jejichž informace využívala. Poté následuje podrobný rozbor populačního vývoje a většinou i věkové a genderové struktury obyvatel vsi (je-li v pramenech k dispozici dostatek údajů). Na závěr každého pododdílu je zařazena přehledová tabulka, která nabízí možnost rychlé orientace.

V případě této kapitoly bych ráda vyzdvihla jednu autorčinu nespornou zásluhu. Je pravděpodobně prvním badatelem, který podal soustavný přehled všech dostupných historických dat o celkovém počtu obyvatel vesnice Lštění od poloviny 18. století, kdy se tyto údaje začínají pravidelně sledovat, až do současnosti. Milada Blahoutová zde využila

především prameny z několika archivů (jejichž citace v přehledu pramenů a literatury jsou ovšem velmi zvláštní!) a z nich získaná data zpracovala do podrobného přehledu, který by v budoucnu bylo možné ještě doplnit a dále zpřesnit na příklad o další informace získané z matrik nebo jiných zdrojů.

Ve třetí kapitole (s. 48–67), nazvané „Územní vývoj obce Lštění v průběhu let 1750 až 2011“, se autorka věnovala historické geografii tohoto nevelkého sídla. Také tato kapitola je rozčleněna do několika kratších oddílů. První podkapitola (s. 48–57) se zaměřuje na použitou metodu a její postupy. Druhá podkapitola (s. 57–62) je věnována geografii sídel. Obě tyto části práce mají kompilativní charakter. Třetí podkapitola (s. 62–67) vychází opět z autorčina pramenného bádání a podává přehled o vývoji osídlení a zástavby v obci od prvních mapových vyobrazení z 18. století do roku 2011, v čemž autorce opět náleží prvenství, a to jak při vyhledání a získání těchto údajů, tak i při jejich zpřehlednění.

V závěru (s. 68) autorka shrnula výsledky svého bádání a nastínila svou představu o dalším pokračování ve výzkumech v případné diplomové práci, a to o hospodářském vývoji obce v druhé polovině 20. století.

Bakalářská práce Milady Blahoutové nepostrádá ani další obvyklé náležitosti, jako je seznam použitých zkratk (zařazený bohužel na nesprávné místo) a přehled použitých pramenů a literatury. Zde se však autorka dopustila několika závažných prohřešků proti platným normám. Jako nevydané prameny sice správně zařazuje archivní fondy, z nichž čerpala, ale bohužel necituje správně ani archivy (do přehledu patří plné citace názvů institucí) ani dokumenty (chybí inventární čísla, čísla knih, kartonů, folií) atp. (?) V seznamu literatury jsou pak zařazeny i edice, topografické práce, tištěné historické mapy a statistické lexikony, které patří do samostatného soupisu vydaných pramenů. Zcela nedostatečně je citována jako zdroj *Ústava České republiky*, kterou by bylo vhodnější citovat z obecně dostupného internetového zdroje na stránkách Ministerstva vnitra ČR.

Dále jsou v práci obsaženy velmi pečlivě zpracované přílohy (s. 75–89), které přinášejí především grafy dokumentující populační vývoj vsi v letech 1750 až 2011, a dvě historická mapová zobrazení vsi z 18. a 19. století.

Bakalářská práce Milady Blahoutové představuje zdařilý pokus o studii historického demograficko-geografického zaměření, při kterém využívala nejen dostupnou sekundární literaturu, ale především dochované archivní dokumenty. Bohužel se však nevyvarovala některých formálních nedostatků, které svědčí o zbytečném spěchu v závěrečné fázi vzniku bakalářské práce (!). Zadání práce však naplnila bohatě, a proto ji ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **v e l m i d o b ř e**.

Pelhřimov, 28. května 2015

Mgr. Lenka Martínková, Ph. D./

Martínková